

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ECdo/266/2013
Identifikačné číslo spisu:	7512218048
Dátum vydania rozhodnutia:	24.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7512218048.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej PRO CIVITAS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Astrová 2/A, IČO: 45 869 464, v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Veronikou Kubrikovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Martinčekova 13, proti povinnému D. C., bývajúcemu v D., o vymoženie 1 113,50 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice-okolie pod sp.zn. 17 Er 4713/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 27. júna 2013 sp.zn. 15 CoE 249/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.
Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „exekučný súd“) uznesením zo 7. januára 2013 č.k. 17 Er 4713/2012-14 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnená sa návrhom na vykonanie exekúcie domáhala vymoženia pohľadávky s príslušenstvom na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKEJ, ARBITRÁŽNEJ a MEDIÁCNEJ, a.s., z 12. júla 2007 sp.zn. IS-B 04110038. Exekučný súd posúdil úverovú zmluvu uzavretú medzi právnu predchodkyňou oprávnenej (Poštová banka, a.s.) a povinným ako spotrebiteľskú v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a § 2 písm. a/ a b/ a § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Poukázal pritom aj na Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“) ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam Občianskeho zákonníka. Po preskúmaní Všeobecných obchodných podmienok konštatoval, že obsahujú rozhodcovskú doložku, ktorá spotrebiteľa (povinného) núti podrobiť sa rozhodcovskému konaniu v určenom mieste a pred určeným arbitrom. Uviedol, že takto vopred formulovanú rozhodcovskú doložku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, si spotrebiteľ osobitne nevyjednal, a preto ju považoval za neplatnú v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Konštatoval tiež, že táto doložka sa prieči dobrým mravom a akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými

mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oprávnenej uznesením z 27. júna 2013 sp.zn. 15 CoE 249/2013 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi exekučného súdu. Konštatoval, že exekučný súd je oprávnený preskúmať rozhodcovský rozsudok podľa § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) aj z materiálneho hľadiska (či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje účastníka na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom). Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, ktorý správne posúdil predmetný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľský a rozhodcovskú doložku považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Rozhodcovskú doložku považoval za neplatnú aj pre nedodržanie zákonom predpísanej formy v zmysle § 4 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, nakoľko nebola obsiahnutá v dokumente predpísanom oboma zmluvnými stranami. Na základe uvedeného dospel k záveru, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a rozhodcovský rozsudok, vydaný na jej základe, nemôže byť exekučným titulom. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním (č.l. 61), v ktorom navrhla, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne aby uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodnosť dovolania odvodila z ustanovení § 241 ods. 2 O.s.p. (a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. konkretizovala vadami podľa § 237 písm. a/, d/, e/ a f/ O.s.p. (rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Oprávnená v doplnení dovolania poukázala aj na ustanovenie § 238 ods. 3 O.s.p., z ktorého odvodila prípustnosť svojho dovolania.

Povinný sa k dovolaniu oprávnenej písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolaiteľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolaiteľka zastáva nesprávny názor, že jej dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p. Oprávnená prehliada, že aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípade, ak dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu uvedenému v tomto ustanovení. Keďže dovolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu, neprichádza do úvahy použitie § 238 O.s.p.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 10. októbra 2013 sp.zn. 5 ECdo 160/2013, z 24. októbra 2013 sp.zn. 5 ECdo 4/2013, z 8. januára 2014 sp.zn. 5 ECdo 220/2013, z 28. januára 2013 sp.zn. 1 Cdo 136/2012, z 21. novembra 2013 sp.zn. 1 ECdo 18/2013, z 5. decembra 2013 sp.zn. 1 ECdo 1/2013, z 12. júna 2013 sp.zn. 3 ECdo 9/2013, sp.zn. 3 ECdo 37/2013, z 3. júla 2013 sp.zn. 3 ECdo 106/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. dovolateľkou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva priamo zo zákona (porovnaj napr. ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O.s.p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania,
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnená ale podala návrh na vykonanie exekúcie),
4. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenej neodopiera právo na výkon rozhodnutia,
5. pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012); nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku,
6. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávnenej osoby v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
7. postup banky nezodpovedal § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, lebo rozhodcovská doložka nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením (porovnaj § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov),
8. skutkové a právne závery súdov nižšieho stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozhodnutia (§ 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p.).

K vyššie uvedeným záverom dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že uzavretá rozhodcovská doložka v danom prípade - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka); to zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý za opísaného stavu nepredstavuje vykonateľný exekučný titul.

Dovolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky a uzatvára, že oba nižšie súdy vo svojich rozhodnutiach aplikovali správny vnútroštátny predpis, ktorého výklad uskutočnili v súlade so smernicou Rady 93/13/EHS. Rozhodnutím o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie

poverenia na vykonanie exekúcie nedošlo k odňatiu možnosti oprávnenej konať pred súdom. V danej veci nižšie súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali v súlade s právnymi predpismi, ich úvahy vychádzali z konkrétnych faktov, sú legitímne a logické. Aj v rámci daného exekučného konania bol súd oprávnený, a to ex offo, skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky (IV. ÚS 78/2011).

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady (*denegatio iustitiae*).

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, sp.zn. 2 Cdo 97/2010, sp.zn. 3 Cdo 53/2011, sp.zn. 4 Cdo 68/2011, sp.zn. 5 Cdo 44/2011 a sp.zn. 6 Cdo 41/2011, sp.zn. 7 Cdo 236/2013).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/, e/ a f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., ani § 238 ods. 3 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.